

6-6-2016 Brief aan Peter over Tarab

Hi Peter

Het duurde even voor ik het interview durfde te lezen. Tarab is zo groot, zo eindeloos groot en zo diep.

Het gevoel bij het thema, is zo sterk dat ik een paar dagen afstand nodig had na het interview.

En dan die machteloosheid, woorden die het enigszins benaderen bestaan gewoonweg niet.

Daarom bestaat er muziek en dans. Alleen in de muziek en de dans zelf kan je het uitdrukken, en dan nog alleen op die momenten dat er echt 'Tarab is'.

Het kippenviel, die huivering is er ook vaak tijdens het lesgeven over Tarab. Als energie vrij komt in een danser, als er een glans over iemand heen valt, als je letterlijk ziet dat rimpels op iemands gezicht glad worden, dat een verdrietig of zelfkritisch trekje in iemands gezichtspieren spoorloos verdwijnt, dat iemand in de free-flow durft te stappen, dat de energie in de ruimte gaat sidderen. Alleen al het invoelen in en denken aan Tarab geeft kippenviel. Tijdens een interview weet ik geen antwoord op de vraag: wat is Tarab voor jou? Maar tijdens de lessen gebeurt er iets anders: door te kijken naar de dansers, te zien en te voelen hoe de energie stroomt, komen er vanzelf woorden die iets prikkelen in dansers waardoor er energie opengaat. Later zijn zulke woorden niet meer terug te halen. Ze ontstaan in het moment. In omtrekkende bewegingen benaderen ze het onderwerp. Ze zijn minder concreet, maar laten iets gebeuren. Die woorden hebben een eigen leven: ze zijn niet van mij, geen weergave van iets wat ik bedacht heb. Ze zijn net zo goed van de aanwezige dansers zelf. Het is de energie in de dansers die zich in mijn geest op het moment zelf in woorden vertaalt. Dus wie spreekt er dan? De danser? Ik? De muziek? De ziel van Tarab zelf? Iets wat boven het persoonlijke /individuele uitstijgt? Ik kan me intens gelukkig voelen tijdens het delen van deze liefde met andere dansers tijdens de tarabtrainingen.

Onze prachtige dans is zo oud, zo oeroud en zo wijs. De grote waarden uit mystieke tradities liggen er in verborgen. Naast de dans verdiep ik me sinds lang in yoga. En echt: de wijsheid, levensessentie, de mystiek, de potentie tot energietransformatie, tot opwekken van energie, liefde, gezondheid, geluk, die je in yoga vindt kan je ook in Tarabdans en -muziek vinden. Neem bijvoorbeeld de yama's en niyama's (ethische principes) uit de yoga. Voor een Tarab musicus bestaan er ook ethische principes. Natuurlijk! Want alleen een sympathieke artiest met zijn/haar hart op de goede plaats, kan die hartstrilling opwekken bij het publiek. Evenals in yoga werk je jarenlang aan lichamelijke en mentale technieken om energie in banen te leiden, te kanaliseren. Je traint je lichaam, zenuwgestel en geest om stil, krachtig, gezond en evenwichtig genoeg te worden om een sterk energieveld door te laten, op te wekken, te dragen, te delen. Gronding en de juiste balans tussen zelfbeheersing en loslaten zijn daarbij een must. Evenals in Tarabdans- en muziek leidt dat tot het vermogen om ontspanener in de zorgen van alledag te staan, tot fysieke gezondheid, tot eenheid en liefde en uiteindelijk tot extase. Dan is er specifiek aan muziek en dans, aan Tarab, dat troostende gevoel. Het gevoel dat je menselijke kwetsbaarheid en feilbaarheid er mogen zijn. Dat juist onze onvolkomenheden ons volkomen maken. De schoonheid van de kosmos manifesteert zich volmaakt en onze onvolkomenheden bestaan alleen door het oordeel tussen onze oren. Muziek en dans smelten en troosten vastzittende emotie en gevoel. Mystieke tradities en religies die liefde en medemenselijkheid begrepen hebben omarmen muziek en dans. Veel Tarabzangers kwamen uit soefi families. De soefi muziektradities zijn doordrongen van Tarab.

Overigens heeft Tarab 2 betekenissen in de Arabische wereld. Aan de ene kant verwijst het naar dat wonderlijke tarabgevoel, en aan de andere kant is het de naam voor een bepaald klassiek muziek genre, waarbinnen de intensiteit zich opbouwt door gevarieerde herhaling.

Oosterse danseressen zijn heldinnen die maatschappelijke conventies trotseren om hun hart te volgen. Misschien dat juist die weerstand je karakter sterkt door je op de proef te stellen. Hoeveel moed, passie, geloof en vertrouwen in wat je doet, heb je niet nodig om door die weerstand heen te komen. Alleen vanuit een intense verbinding met je innerlijke bron, houd je zoiets vol. Het beroep staat laag aangeschreven in de landen van oorsprong.

Maar weerspreekt dat een spirituele kern? Ging niet zelfs Jezus liever om met zogenaamd maatschappelijk uitschot als tollenaars en prostituees in plaats van met schriftgeleerden, de zogenaamde braven in de wereld? Je gezicht, ofwel maatschappelijk aanzien verliezen kan weer andere rijkdom opleveren. Conventies loslaten, met alle gevolgen van dien is een voorwaarde om het pad naar binnen te kunnen betreden, het pad naar innerlijke waarachtigheid en vrijheid, naar de kosmos binnenin jezelf en om je heen.

Een aantal jaren terug raakte buikdansen plotseling uit de mode. Daarna volgde de crisis. Tot er op dansgebied weinig meer te verliezen was, was ik te verlegen om de spirituele en energetische aspecten van onze dans te benoemen: spiritualiteit benoemen ontardt snel in kermis, handel en interessantdoenerij. Onze liefdesrelatie met de kosmos is iets intiem, iets waar je niet makkelijk over praat. Maar het is toch al een collectief geheim. Dat we dansen om die verbinding te voelen weten wij, de dancing diehards, die er alles voor over hebben om door te dringen in de geheimen van de oriëntaalse dans eigenlijk allemaal. En ook de beginner weet het, die zich al in de eerste les als door de bliksem getroffen voelt en weet dat dit een blijvende liefde zal zijn. Het is de natuur zelf die ons beweegt. In de Tarabtraining lees ik vaak opluchting door herkenning in iemands gezicht. De wonderlijk mooie binnenkant van de dans openbaart zich stap voor stap gedurende jarenlang onderzoek en ervaring om gedeeld te worden. Het breekt op een dag gewoon door iedere innerlijke weerstand heen naar buiten.

Je zou kunnen zeggen dat Tarab de spirituele essentie van kunst is. Het verheft ons bewustzijn en daarmee ons bestaan. Bij sommigen gaan de haren overeind staan bij het woord spiritualiteit, bij mij ook wel eens. Het kan associaties opwekken met zweverigheid, overdreven braafheid, steriliteit, emotionele armoede, schijnheiligheid. Maar die essentie die Tarab genoemd wordt is warmbloedig en menselijk.

Iedere danseres danst niet alleen met haar lichaam, maar ook met haar geest, of eigenlijk is dat één. Oosterse spirituele tradities hebben in het algemeen een fysieke component. Gedachten beïnvloeden emoties en gevoelens en andersom. Emotie en gevoel is zowel lichamelijk als geestelijk: iedere emotionele - of gevoelsbeweging gaat samen met een stroom van bijbehorende hormonen, met chemische reacties in je lichaam. Uit bepaalde gevoelens en mentale keuzes kan beweging ontstaan. Omgekeerd kan beweging of de combinatie beweging-muziek chemische reacties in je lichaam opwekken waar die gevoelens uit ontstaan. Daarom heeft dans zoveel impact. De gevoelens die je als danseres in jezelf en in anderen kunt wekken, maken concreet deel uit van je vakvrouwschap. Je kunt er een natuurlijke aanleg voor hebben en je kunt het ontwikkelen. Het wonder van de grote Egyptische diva's is dat je je gelukkig voelt op het moment dat ze op het podium of in een filmbeeld verschijnen.

Groeten van Karin